

GÜZEL
SANATLAR
AKADEMİSİ

MSGSÜ

DIJİTAL ARŞİV

378:7 (496.11) = 94.35

G 99

378 : 7 (496 11) = 912

G 99

129526

378/46

MSGSL
DİJİTAL

TARİHÇE

Güzel Sanatlar Akademisi, 3 Mart 1949 tarihinde 67 nci kuruluş yılına girmiştir. Önce (Sanayi-i Nefise Mektebi) Müdürü Ressam Hamdi (Bey)in teşebbüsü ile Ticaret Nazırı Raif (Paşa) zamanında Resim, Heykeltıraşlık ve Mimarlık öğretimine mahsus bir (Mekteb-i Sanayi-i Nefise) tesisi kararlaştırılmış, hatta bunun için Eski Eserler Müzesi karşısında, bugün Antikiteler Müzesinin Şark eserlerine tahsis edilmiş olan binanın yapılmasına başlanmıştır; fakat, mektep, ancak 1882 tarihinde Suphi (Paşa) Ticaret Nazırı iken kurulmuş ve tedrisata 1884 tarihinde başlanmıştır. Müessesese, 1877 de Ticaret Nezaretinden — Müze Müdürlüğüne bağlanmak şartıyla — Maarif Nezaretine geçmiş ve 1917 tarihine kadar Müze Müdürlüğüne idaresi altında kalmıştır.

1884 yılından 1917 yılına kadar olan bu ilk devrede, muhitin yadırgamalarına, resmî makamların kayıtsızlığına rağmen memlekette Avrupalı resim ve heykel zevkini tesise, zamanın ihtiyaçlarını karşılayacak mimarlar yetiştirmeye çalışmıştır. Bununla beraber, mektebin binası dar, kadrosu noksan olduğu gibi, böyle her manâsiyle

378 : 7 (496 / 11) = 912

G. 99

129526

378/46

TARİHÇE

Güzel Sanatlar Akademisi, 3 Mart 1949 tarihinde 67 nci kuruluş yılına girmiştir. Önce (Sanayi-i Nefise Mektebi) Müdürü Ressam Hamdi (Bey)in teşebbüsü ile Ticaret Nazırı Raif (Paşa) zamanında Resim, Heykeltraşlık ve Mimarlık öğretimine mahsus bir (Mekteb-i Sanayi-i Nefise) tesisi kararlaştırılmış, hatta bunun için Eski Eserler Müzesi karşısında, bugün Antikiteler Müzesinin Şark eserlerine tahsis edilmiş olan binanın yapılmasına başlanmıştır; fakat, mektep, ancak 1882 tarihinde Suphi (Paşa) Ticaret Nazırı iken kurulmuş ve tedrisata 1884 tarihinde başlanmıştır. Müessesese, 1877 de Ticaret Nezaretinden — Müze Müdürlüğüne bağlanmak şartıyla — Maarif Nezaretine geçmiş ve 1917 tarihine kadar Müze Müdürlüğü'nün idaresi altında kalmıştır.

1884 yılından 1917 yılına kadar olan bu ilk devrede, muhitin yadırgamalarına, resmî makamların kayıtsızlığına rağmen memlekette Avrupalı resim ve heykel zevkini tesise, zamanın ihtiyaçlarını karşılayacak mimarlar yetiştirmeye çalışmıştır. Bununla beraber, mektebin binası dar, kadrosu noksan olduğu gibi, böyle her manâsiyle

yeni olan bir müesseseyi koruyacak ve ona istikametler verecek yük-
sek himayeden de mahrum kalmıştır.

1917 yılında doğrudan doğruya Maarife bağlanan (Sanayi-i Ne-
fise Mekteb-i Âlisi), eski binayı terk ederek, Cağaloğlunda şimdi Kız
Orta Mektebi olan binaya geçmiş; fakat burada da uzun müddet ka-
lamamıştır. Mondros Mütarekesinden biraz sonra binayı terke mec-
bur kalmış ve o tarihten itibaren 1921 senesine kadar süren bir
göçebelik devri başlamıştır. Onu, bu zaman zarfında kâh Divanyolun-
da, kâh Şehzadebaşında kiralık evlerde, tedrisat için lâzım olan bü-
tün vasıtalarından ve konfordan mahrum, istikrarsız bir halde, sadece
mevcudiyetini muhafaza etmeye çalışır bir halde görürüz. Bu hal,
1921 yılında nihayete erer; müessese Cağaloğlundaki eski binaya
nakledilir ve 1926 yılına kadar orada kalır. Fakat, ne binası, ne tah-
sisatı, ne de kadrosu ona gayesini tahakkuk ettirecek bir çalışma
imkânını verecek mahiyette değildir; hatta, resim sanatının öğretil-
mesi için elzem olan canlı modelden dahi mahrumdur.

Cumhuriyet Hükümeti bu mühim ve memleketin biricik müesse-
sesini bu şekilde bırakamazdı; onu idare edenler, güzel sanatların,
bir milletin hayatındaki ehemmiyetli mevkiini biliyorlar ve memleketi,

sokmak istedikleri büyük medeniyet yolunda, zevkin nasıl bir âmil ol-
duğunu takdir ediyorlardı. Binaenaleyh, 1926 senesinde Hükümet bu
müessese ile yakından alâkadar oldu. Önce gayet elverişli bir bina
tahsis edildi. Mevcut teşkilât genişletildi. Bazı Şubelerin programları,
tedrisat sistemleri değiştirildi ve mektebin adı da (Güzel Sanatlar
Akademisi)ne çevrildi. (1927)

1928 yılında (Tezyinî Sanatlar Şubesi) adı ile bu günkü Süsleme;
1936 yılında da (Şark Tezyinî Sanatlar Şubesi) adı ile de bu günkü
Türk Süsleme Bölümü açılarak, Akademi Bölümlerinin sayısı beşe
çıkartıldı.

Bu yıla kadar bir teşkilât kanundan mahrum kalmış olan Aka-
deminin, bu mühim eksigini tamamlamak üzere gerekli hazırlık ve
çalışmalara başlanmış bulunmaktadır.

Akademi Bölümleri

ve

Öğretim yılları

Güzel Sanatlar Akademisinin Mimarlık, Resim, Heykel ve Süs-
leme Bölümleri yüksek derecedir. Müessesede yatılı teşkilât yoktur.

yeni olan bir müesseseyi koruyacak ve ona istikametler verecek yüksek himayeden de mahrum kalmıştır.

1917 yılında doğrudan doğruya Maarife bağlanan (Sanayi-i Nefise Mekteb-i Âlisi), eski binayı terk ederek, Cağaloğlunda şimdi Kız Orta Mektebi olan binaya geçmiş; fakat burada da uzun müddet kalamamıştır. Mondros Mütarekesinden biraz sonra binayı terke mecbur kalmış ve o tarihten itibaren 1921 senesine kadar süren bir göçebelik devri başlamıştır. Onu, bu zaman zarfında kâh Divanyolunda, kâh Şehzadebaşında kiralık evlerde, tedrisat için lâzım olan bütün vasıtalarından ve konfordan mahrum, istikrarsız bir halde, sadece mevcudiyetini muhafaza etmiye çalşır bir halde görürüz. Bu hal, 1921 yılında nihayete erer; müessese Cağaloğlundaki eski binaya nakledilir ve 1926 yılına kadar orada kahr. Fakat, ne binası, ne tahsisatı, ne de kadrosu ona gayesini tahakkuk ettirecek bir çalışma imkânını verecek mahiyette değildir; hatta, resim sanatının öğretilmesi için elzem olan canlı modelden dahi mahrumdur.

Cumhuriyet Hükûmeti bu mühim ve memleketin biricik müessesesini bu şekilde bırakamazdı; onu idare edenler, güzel sanatların, bir milletin hayatındaki ehemmiyetli mevkiini biliyorlar ve memleketi,

sokmak istedikleri büyük medeniyet yolunda, zevkin nasıl bir âmil olduğunu takdir ediyorlardı. Binaenaleyh, 1926 senesinde Hükûmet bu müessese ile yakından alâkadar oldu. Önce gayet elverişli bir bina tahsis edildi. Mevcut teşkilât genişletildi. Bazı Şubelerin programları, tedrisat sistemleri değiştirildi ve mektebin adı da (Güzel Sanatlar Akademisi)ne çevrildi. (1927)

1928 yılında (Tezyini Sanatlar Şubesi) adı ile bu günkü Süsleme; 1936 yılında da (Şark Tezyini Sanatlar Şubesi) adı ile de bu günkü Türk Süsleme Bölümü açılarak, Akademi Bölümlerinin sayısı beşe çıkarıldı.

Bu yıla kadar bir teşkilât kanundan mahrum kalmış olan Akademinin, bu mühim eksikliğini tamamlamak üzere gerekli hazırlık ve çalışmalara başlanmış bulunmaktadır.

Akademi Bölümleri

ve

Öğrenim yılları

Güzel Sanatlar Akademisinin Mimarlık, Resim, Heykel ve Süsleme Bölümleri yüksek derecelidir. Müessesede yatılı teşkilât yoktur.

Öğrencilerden hiç bir nam altında ücret alınmaz. Devam mecburîdir. Öğrencilerin tahsil müddetince memur ve sair sıfatıyla hariçte bir işle meşgul olmaları yasaktır.

Öğrenim süresi: Yüksek Mimarlık Bölümünde 5 yıl
Resim Bölümünde (Orta ve Yüksek devre) 6 "
Heykel Bölümünde " " " " 6 "
Süsleme Bölümünde " " " " 5 "

Yüksek Devresi olmayan Türk Süsleme Bölümünde ise 4 yıldır.

Süsleme Bölümünün Orta Devresinin birinci sınıfı ile Yüksek Devrenin hazırlayıcı sınıfına giren öğrenciler ilk yıl bir galeride sadece desene çalışır. İkinci yıldan itibaren kabiliyetlerine göre ihtisas atelyelerine geçerler. İhtisas atelyeleri şunlardır:

Afiş - Fotograf - Grafik, Moda Resimleri, İç Süsleme, Umumi Süsleme, Kumaş Desenleri, Yazı ve Cilt, Vitray ve Seramik.

Öğrenim süresi dört yıldan ibaret olan Türk Süsleme Bölümünün ilk yılında da sadece desene çalışılır ve ikinci yıldan itibaren ihtisas atelyelerine geçilir. Bu bölümdeki ihtisas atelyeleri de şunlardır:

Tezhip, Minyatür, Çini Desenleri, Cilt, Eski Güzel Yazılar.

Hâlen yürürlükte bulunan yönetmeliklere göre Resim, Heykel ve Süsleme Bölümlerinin Yüksek Devre hazırlayıcı sınıflarına lise mezunları kabul edilmekte ise de, yıllardan beri geçirilmiş olan tecrübeler, Akademi bünyesine bu durumda girmiş olan öğrencilerin, Orta Devrelerden yetişenlere nazaran daha aşağı bir sanat seviyesinde kaldıkları neticesini vermiştir. Bu itibarla müesseseye hakikaten bir sanat aşkı ile girilmek isteniliyorsa, bu bölümlerin Orta Devrelerinden başlanılması tavsiye olunur.

Resim Bölümünün Orta Devresini bitirip de kabiliyet ve temayülü itibariyle, yüksek sanat tahsillerine Süsleme Bölümünde devam etmek isteyenler adı geçen bölüme nakledilebilirler.

Kayıt Şartları

Her Bölüm için müşterek hükümler:

- 1 — Akademi Müdürlüğüne hitaben yazılmış ve hangi bölüme girmek istediğini belirten bir dilekçe,
- 2 — Nüfuscüzdami ve örneği, (karşılaştırıldıktan sonra aslı iade edilir ve örnek idarece tasdik edilebilir),
- 3 — Sıhhat raporu ve çiçek aşısı kâğıdı,

- 4 — Öğrenim belgesinin aslı,
- 5 — Öğrenime ara verilmiş ise iyi hâl kâğıdı,
- 6 — 4.5×6 eb'adında 12 tane fotoğraf, (alâminüt olmayacak),
- 7 — Kayıt beyannamesi, (Akademiden alınır).
(Yabancı isteklilerin bütün vesikalarını ilgili konsolosluklara tasdik ettirmesi lâzımdır.)

Askerlik Kanununun 35 nci maddesinin "C" fıkrası:

"Askerlik çağında bulunanların öğrenime ara vermemiş olmalarına, dört sömestr veya iki sene aynı sınıf veya kurda kalmamış bulunmalarına, Yüksek bir okulu bitirdikten sonra veya mezun olduğu Yüksek okuldan istikamet değiştirerek Akademi Bölümlerinden birine girmek isteyenlerin ve 1 Temmuz - 30 Ekim günleri arasında Orta, Lise veya Yüksek bir okulu bitirirerek, o senenin 30 Aralık gününe kadar, memleket içinde veya dışında bir derece daha yüksek bir okula girmiyenlerin asker tanındıklarından kayıt işlerinin yapılamıyacağını" âmir bulunmaktadır. Bu durumda olanların kayıt işi için müracaat etmemeleri lâzımdır.

Akademi Bölümlerine girmek isteyen öğrencilerden aranan tahsil şartları

Yüksek Mimarlık Bölümünde

Lise edebiyat veya fen kollarından bitirme ve olgunluk diploması almış olanlar (aday öğrenci) yazılabilirler. Bunların müsabaka imtihanları (desen, matematik ve Türkçe-Kompozisyon) dan yapılır. İmtihan tarihleri ve şekilleri Akademi vitrinlerinde görülebilir.

Resim, Heykel ve Süsleme Bölümleri

Bu bölümlerin orta devrelerine ve Türk Süsleme Bölümüne orta okul mezunları müsabaka imtihanı ile alınır. Müsabaka imtihanı, Süsleme ve Türk Süsleme Bölümlerinde desen ve Türkçe-Kompozisyon dan; Resim ve Heykel Bölümlerinde de desenden yapılır. (Süsleme Bölümüne gireceklerin 18 yaşını geçmemiş olmaları lâzımdır.)

Resim, Heykel ve Süsleme Bölümlerinin hazırlama sınıflarına lise mezunları bir yıl müddetle geçici öğrenci olarak, desenden müsabaka imtihanı ile girerler.

Bütün Bölümler için kayıt işlerine 10 Eylülde başlanır; Yüksek Mimarlık Bölümüne ait kayıtlar 4 Ekime, diğer Bölümlerde ise Eylül-

lün sonuna kadar devam edilir. İstanbul dışından yapılacak müracaatlarda kayıt şartları kısmında gösterilen belgelerin tam olarak gönderilmesi lâzımdır.

Akademinin Resim, Heykel ve Türk Süsleme Bölümlerine, atelyelerin istiaf kabiliyeti ve Akademi Müdürünün yazılı muvafakati ile (Misafir öğrenci) alınabilir. Misafir öğrencilerin kayıt belgeleri asıl öğrencilerinki gibidir. Bu gibiler asıl öğrenci haklarından istifade edemezler ve tahsillerine ait hiç bir belge alamazlar. Lüzum görürse derhal kayıtları silinebilir.

Öğretim

Bütün Bölümlerde öğretime 15 Ekim tarihinde başlanır.

Öğretim Heyeti

Müdür: Zeki Faik İzer

Müdür Yardımcısı: Ramiz Tezel Müdür Yardımcısı: Refik Dinç

Yüksek Mimarlık Bölümü:

Arif Hikmet Holtay : Bölüm Şefi ve Aletye Öğretmeni
Sedat Hakkı Eldem : Atelye ve Millî Mimari "
Hüsnü Hamit Sayman : Yüksek Matematik "

Turgan Sâbis
Sırrı Bilen
Ernst Diez
İsmet Orgül
Nazimi Yenâl
Seyfi Arkan
Ahsen Yapanar
Asım Mutlu
Halit Femir
Mehmed Ali Handan
Feridun Akozan
Utarit İzgi
Turgut Cansever
Tarık Artel
Tayyar İspanakçı
Suphi Tevetoğlu
Safa Erkün
Muallâ Eyüboğlu
Muhteşem Giray

: Betonarme ve Mukavemet "
: Meslek Bilgisi "
: Mimari Tarihi "
: Tesisat ve Topoğrafya "
: Tefrişat "
: Şehircilik "
: Atelye "
: " "
: " "
: " "
: " ve perspektif "
: " "
: " "
: Kimya ve Mâlzeme "
: Mukavemet "
: Şehircilik (yardımcı) "
: Hukuk Bilgisi "
: Asistan "
: " "

Mahmut Bir : Asistan
Veysi Selimođlu : ”
Resim Bölümü:
Léopold Lévy : Bölüm Şefi
Zeki Faik İzer : Kompozisyon-Fersk Atelyesi Öğretmeni
Hikmet Onat : Atelye Öğretmeni
Feyhaman Duran : ” ”
Cemal Tollu : ” ”
Zeki Kocamemi : ” ”
Bedri Rahmi Eyüboğlu : ” ”
Nurullah Berk : ” ”
Ayetullah Sumer : ” ”
Ali Hadi Bara : Modlaj Öğretmeni
Ali Avni Çelebi : Atelye Asistanı
Cevad Dereli : ” ”
Şefik Bursalı : Galeri Öğretmeni
Heykel Bölümü:
Rudolf Belling : Bölüm Şefi

Nijat Sirel : Atelye Öğretmeni
Zühtü Müritođlu : ” ”
Kenan Yontuđ : Asistan
Nusret Suman : ”
Süsleme Bölümü:
Kenan Temizan : Bölüm Şefi ve Moda Resimleri Atelyesi
Öğretmeni
Edip Hakkı Köseođlu : İhzarı Atelyesi Öğretmeni
Zeki Faik İzer : Afiş Atelyesi Öğretmeni
Hayati Görkey : İç Süsleme Atelyesi Öğretmeni
Sabih Gözen : Umumi Süsleme ve Kumaş Desenleri
Atelyesi Öğretmeni
İsmail Hakkı Oygur : Seramik Atelyesi Öğretmeni
Vedat Ar : Çini ” ”
Emin Barın : Yazı ve Cilt Atelyesi Öğretmeni
Sami Kırdar : Mimarlık Bilgisi Öğretmeni

Türk Süsleme Bölümü:

Hüseyin Tahirzade	: Bölüm Şefi ve Minyatür Atelyesi Öğretmeni
Muhsin Demironat	: Tezhip Atelyesi Öğretmeni
Feyzullah Dayıgil	: Çini Desenleri Atelyesi Öğretmeni
Dr. Süheyl Ünver	: Minyatür Atelyesi Öğretmeni
İsmail Sonver	: Kıymetli Taşlar Üzerine Hâk Atelyesi Öğretmeni
Sacit Okyay	: Cilt Atelyesi Öğretmeni
Rakım Unan	: Eski Güzel Yazılar Atelyesi Öğretmeni
Halim Özyazıcı	: Eski Güzel Yazılar Atelyesi Öğretmeni
Hüseyin Yıldız	: Altın Varak Atelyesi Öğretmeni
Rikkat Kunt	: Tezhip Öğreticisi
Mihriban Sözer	: Minyatür Asistanı

Bölmelerin Müsterek ders öğretmenleri:

Ahmet Hamdi Tanpınar	: Sanat Tarihi Öğretmeni
Emin Âli Çavlı	: Kültür ve Medeniyet Tarihi Öğretmeni
Cemal Tollu	: Mitoloji Öğretmeni

Dr. Cafer Erk	: Anatomi Öğretmeni
Ramiz Tezel	: Türkçe Öğretmeni
Refik Dinç	: " " "
Feridun Akozan	: Perspektiv Öğretmeni
Nureddin Ormancı	: Tarih-Coğrafya Öğretmeni
Hanife Devrim	: Fransızca Öğretmeni
Maurice Journé	: " " "
Kemal Tezer	: İngilizce Öğretmeni
Samahat Dikmen	: " " "
Fritz Stern	: Almanca Öğretmeni
Nurullah Tilgen	: " " "
Kur. Bnb. Cemal Yıldırım	: Askerlik Öğretmeni
Nevzat Yücel	: Cimnastik Öğretmeni

Tesis tarihi
1882

TELEFON :

Müdürlük : 41400
Muavinlik : 41856

Yüksek Mimari Şubesi : 84225
Resim, Heykel Müzesi : 82386